

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ліцею

С.І. Роман

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Ужгородського ліцею імені Августина Волошина Ужгородської міської ради Закарпатської області

(складено на основі Типової освітньої програми)

Рівні освіти: базова середня освіта, 1-5 класи
профільна середня освіта, 6-7 класи

Оновлено та схвалено на засіданні
педагогічної ради ліцею ім. А. Волошина
№1, від 30.08.2024р.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. Загальні положення.....	3
РОЗДІЛ II. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою.....	7
РОЗДІЛ III. Загальний обсяг навчального навантаження.	8
РОЗДІЛ IV. Модельні навчальні програми та навчальні програми.....	22
РОЗДІЛ V. Форми організації освітнього процесу.....	26
РОЗДІЛ VI. Інструментарій оцінювання.....	27
РОЗДІЛ VII. Очікувані результати навчання здобувачів освіти.....	31

Додатки:

Навчальні плани

РОЗДІЛ I. Загальні положення

Ужгородський ліцей імені Августина Волошина Ужгородської міської ради Закарпатської області знаходиться в комунальній власності, є юридичною особою.

Засновником освітнього закладу є Ужгородська міська рада.

За Статутом є комунальним закладом освіти, що забезпечує реалізацію права громадян на здобуття базової середньої освіти та повної загальної середньої освіти (профільної освіти).

Освітня програма ліцею розроблена відповідно до чинного законодавства України та спрямована на забезпечення всебічного розвитку здобувачів освіти, формування їх ключових компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в сучасному суспільстві.

Програма визначає організацію освітнього процесу на рівнях:

- базової середньої освіти (1–5 класи);
- профільної середньої освіти (6–7 класи).

Метою освітньої програми є забезпечення якісної освіти, розвиток інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей учнів, виховання громадянської відповідальності, патріотизму та поваги до культурних цінностей українського народу.

Освітній процес у ліцеї ґрунтується на принципах:

- дитиноцентризму та індивідуального підходу;
- науковості та системності навчання;
- доступності та рівності умов для кожного учня;
- інтеграції навчання і виховання;
- компетентнісного підходу.

Для рівня базової середньої освіти (1–5 класи) освітня програма передбачає формування основних навчальних навичок, розвитку мовлення, логічного мислення, соціальної адаптації та пізнавального інтересу.

На рівні профільної середньої освіти (6–7 класи) забезпечується поглиблення знань, формування предметних і ключових компетентностей, підготовка до свідомого вибору подальшого освітнього профілю.

Освітня програма ліцею передбачає використання сучасних педагогічних технологій, цифрових інструментів навчання та створення безпечного і сприятливого освітнього середовища.

Термін реалізації освітньої програми визначається відповідно до рівнів освіти та становить:

- для базової середньої освіти — 5 років;
- для профільної середньої освіти — 2 роки.

Ліцей забезпечує академічну свободу педагогічних працівників у виборі форм, методів і засобів навчання відповідно до освітньої програми та індивідуальних особливостей учнів.

Нормативні документи відповідно до яких розроблена програма:

- закони України «Про освіту», «Про повну загальну освіту»;
- постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 «Державний стандарт базової середньої освіти»;
- наказ МОН від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»
- наказ МОН від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
- наказ МОН №804 від 07.06.2017 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів»;

- лист МОН від 06.08.2021 №4.5/2303-21 «Методичні рекомендації щодо особливостей організації освітнього процесу у першому (адаптивному) циклі / 5 класах закладів загальної середньої освіти за Державним стандартом базової середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа»
- наказ МОН від 12.07.2021 № 795 «Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» модельним навчальним програмам для закладів загальної середньої освіти» зі змінами накази МОН № 96 від 02.02.2022, №143 від 09.02.2022, №324 від 11.04.2022, №898 від 10.08.2021, №1031 від 29.09.2021, наказом № 1358 від 13.12.2021;
- Наказ МОН № 1093 від 02.08.2024 року «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»;
- наказ МОН від 10 травня 2018 р. № 367 «Про затвердження порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти», зі змінами (наказ МОН від 13.05.2022 № 438 «Про деякі питання зарахування до закладів загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні» зі змінами (наказ МОН від 20.05.2024 № 714 «Про затвердження змін до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»);
- наказ МОН від 28 березня 2022 р. № 274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні»;
- наказ МОН від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами)
- наказ МОН України від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти», зі змінами, внесеними згідно з наказом МОН № 813 від 13.07.2021 року;
- наказ МОН України від 13.04.2011 № 329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;
- наказ МОН від 03 червня 2008 року № 496 «Інструкції з ведення класного журналу учнів 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів»;
- наказ МОН від 12 січня 2016 року № 8 «Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти» (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314;
- наказ МОН № 1115 від 08.09.2020 «Деякі питання організації дистанційного навчання»;
- «Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах освіти»;

Головною **метою освітньої програми** є реалізація права громадян на здобуття базової та профільної середньої освіти згідно з вимогами Державних стандартів.

Філософія лицю полягає у тому, щоб сформувати такий освітній простір, який дозволяє вільний розвиток усіх здібностей здобувачів освіти, формує в них потребу всеосяжного культурного філософського погляду на життя.

Візія лицю.

Лицей імені Августина Волошина — простір розвитку гідної, освіченої та свідомої особистості, яка мислить критично, діє відповідально й творить майбутнє України.

Ми прагнемо бути освітнім осередком європейського рівня, де традиції поєднані з інноваціями, а кожен учень відчуває себе творцем, дослідником і громадянином світу.

Місія лицю.

Надихати учнів на пізнання, творчість і служіння добру. Виховувати духовно багату, морально стійку й патріотичну молодь. Забезпечувати якісну освіту на основі науковості, компетентності та партнерства між учнем, учителем і громадою. Формувати середовище

довіри, підтримки й поваги, у якому кожен може реалізувати свій потенціал.

Продовжувати традиції Августина Волошина — служіння знанню, народу й рідній культурі.

Модель нашого випускника.

Основою моделі компетентного випускника ліцею, ми вважаємо, є модель життєвої компетентності особистості. Структура життєвої компетентності особистості складається з п'яти основних блоків компетенцій, а саме:

1. Компетенцій життєстійкості: компетенції здорового способу життя; психологічної стійкості; екзистенційні; життєва мужність.
2. Компетенцій життєздатності: компетенції творчості та новаторства, здійснення та реалізації життєвого вибору; самореалізації; життєпобудови.
3. Життєтворчих компетенцій: компетенція життєпізнання та самопізнання; життєпередбачення; життєвизначення; життєздійснення; життєорганізація та життєвдосконалення.
4. Функціональних компетенцій: навчатися впродовж життя; соціальної; комунікативної; інформаційної; політичної (політико-правової), полікультурних компетенцій.
5. Професійної компетенції, що визначає здатність і готовність до трудової, професійної діяльності, яка, в свою чергу, зумовлює соціальний статус та можливості особистості.

Отже, **випускник Ужгородського ліцею ім. А. Волошина** – це людина освічена, що самостійно здобуває знання, готова до прийняття морально виправданих рішень.

Наш випускник вміє усвідомлювати різноманіття життєвих цінностей (свобода, справедливість, честь, гідність, совість, права людини, співпраця, повага іншої особистості), особисту самоцінність. Вміє здійснювати вибір, жити й працювати в різновіковому колективі. Здатний планувати своє життя у відповідності з метою, приймати та виконувати (реалізувати) рішення. Має життєвий досвід діяльності в групі: під керівництвом, самостійно, в парі, з книгою, з документами, з приладами, з комп'ютером, з іншими сучасними інноваційними технологіями тощо. Наш випускник – це вільна особистість. Особистість, що має високий рівень самосвідомості, громадянськості та самодисципліни. Така, що поважає себе, усвідомлює свою цінність та цінність іншої особистості, здатна нести відповідальність перед собою та суспільством. Гуманна особистість – проявляє милосердя, доброту, здатність до співпереживання, терпимість і доброзичливість. Готова надати допомогу, прагне до миру й розуміє цінність людського життя. Духовна особистість – має потребу до пізнання й самопізнання, рефлексії, має потребу в красі й спілкуванні. Творча особистість – наділена розвинутими здібностями, знаннями, вміннями, навичками, пізнавальним інтелектом. Практична особистість – знає основи комп'ютерної грамотності, професійної підготовки, має естетичний смак, гарні манери, знає й поважає Конституцію й закони країни, прагне до фізичної досконалості, є прихильником здорового способу життя.

Наш випускник характеризується рисами та чеснотами. Це: креативність, цікавість, критичне мислення, любов до навчання, мудрість, відвага, наполегливість, чесність, енергійність, любов, доброта, соціальний і емоційний інтелект, співпраця, справедливість, лідерство, вміння пробачати, скромність, розсудливість, самоконтроль, поцінування краси, вдячність, оптимізм, гумор і віра. Такі риси та чесноти випускника допомагають зосередити увагу всіх учасників освітнього процесу в ліцеї на важливості формування компетентностей учня інструментами кожного предмета, утверджуючи ідеї освіти, яка ґрунтується на формуванні характеру, а не на простому засвоєнні знань.

Наш випускник:

- засвоює обов'язковий мінімум змісту повної загальної середньої освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту.
- засвоює зміст профільних предметів на рівні, який дозволяє вступити до вищого навчального закладу.
- опановує дві іноземні мови, першу англійську мову, другу німецьку мову на базовому та профільному рівні залежно від обраного профілю навчання.
- опановує основи комп'ютерної грамотності на рівні програмування.
- має національну самосвідомість.

- веде здоровий спосіб життя.
- поважає права і свободи людини, культурні традиції та особливості інших народів.
- володіє способами одержання інформації.
- дотримується правил культури поведінки і спілкування.
- прагне духовного і соціального добробуту.
- поважає свою працю та працю інших людей.

Головними завданнями є:

- організація освітнього процесу, що ґрунтується на цінностях та принципах, визначених Законами України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту»;
- створення безпечного освітнього середовища для учасників освітнього процесу;
- створення умов для різнобічного розвитку дітей, збереження та зміцнення їх фізичного і психічного здоров'я, формування гармонійної особистості;
- виконання вимог Державних стандартів початкової, базової середньої освіти та профільної середньої освіти, підготовка здобувачів освіти до подальшої освіти і трудової діяльності;
- організація вивчення учнями профільних навчальних предметів (інтегрованих курсів);
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство, формування світоглядних переконань;
- забезпечення соціального захисту здобувачів освіти, сприяння встановлення рівного доступу до повноцінної освіти різних категорій здобувачів освіти, відповідно до їх індивідуальних нахилів, потреб, інтересів;
- виховання громадянина України: повага до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальність перед законом за свої дії, свідоме ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної мови, регіональних мов або мов меншин та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я здобувачів освіти;
- виховання учасників освітнього процесу свідомого ставлення до власної безпеки та безпеки оточуючих;
- формування відповідального ставлення до майна закладу освіти.

Мовою освітнього процесу навчання і виховання є державна мова – українська.

Освітній процес у закладі освіти може проходити в очній та змішаній формах навчання. Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року залежно від безпекової ситуації.

Запроваджена і індивідуальна форма навчання:

Екстернат (за потреби) – це форма отримання освіти, яка передбачає самостійне вивчення загальноосвітніх програм загальної, середньої освіти з подальшою проміжною та державною (підсумковою) атестацією у загальноосвітньому закладі, що має державну акредитацію.

Сімейна (домашня) форма здобуття освіти – це спосіб організації освітнього процесу дітей самостійно їхніми батьками. Відповідальність за здобуття освіти дітьми на рівні, не нижчому за стандарти освіти, несуть батьки.

Тривалість уроків у 5-11 класах – 45 хвилин.

Режим дня в закладі підпорядкований створенню оптимальних умов для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності й раціонального розподілу навчального навантаження.

Навчальні екскурсії і практики для учнів (відповідно до листа МОН України «Методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів» від 06.02.2008 року

№1/9-61) проводяться протягом навчального року. Закінчується навчальний рік проведенням державної підсумкової атестації випускників базової (ДПА) та повної загальної середньої освіти у формі ДПА/НМТ.

РОЗДІЛ II. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідомством досягнень, свідомством про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Базова середня освіта здобувається після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року розпочинають здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Профільна середня освіта здобувається після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року розпочинають здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Відповідно до наказу МОН від 14 липня 2015 року № 762 «Про затвердження Порядку переведення учнів (вихованців) загальноосвітнього навчального закладу до наступного класу», зі змінами наказ МОН [№ 621](#) від 07.08.2015, наказу МОН від 10 травня 2018 р. № 367 «Про затвердження порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти» учні (вихованці) дев'ятих класів, які завершили здобуття базової середньої освіти, можуть бути переведені до десятого класу цього самого закладу загальної середньої освіти відповідно до пункту 2 цього Порядку.

Учні (вихованці), які не переводяться до десятого класу, за власною заявою (у разі досягнення повноліття) чи заявою одного з батьків, інших законних представників відповідно випускаються із закладу загальної середньої освіти відповідно до наказу керівника і можуть продовжити здобувати загальну середню освіту в інших закладах системи загальної середньої освіти.

Відповідно до наказу МОН від 28 березня 2022 р. № 274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні» зарахування здобувачів загальної середньої освіти, які вимушені були змінити місце навчання та/або проживання (перебування) і проживають (перебувають) в Україні чи за її межами, до закладу освіти відбувається за заявою (її сканованою копією чи фотокопією), що подається до закладу освіти одним з батьків, опікуном, іншим законним представником, родичем здобувача освіти або повнолітнім здобувачем освіти наочно, факсом, електронною поштою, іншими засобами зв'язку чи у будь-який інший спосіб (за вибором заявника).

Організація освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами

Відповідно до постанови КМУ від 15 вересня 2021 р. № 957 «Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти», у закладі можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти особи з особливими освітніми потребами.

РОЗДІЛ III. Загальний обсяг навчального навантаження. Навчальні плани.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів 5-7 класів

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів освіти 5–11 класів визначається відповідно до Державного стандарту базової та профільної середньої освіти, санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти та інших нормативно-правових актів України.

Навчальне навантаження включає:

- інваріантну складову (обов'язкові освітні компоненти);
- варіативну складову (курси за вибором, факультативи, індивідуальні та групові заняття).

Розподіл навчального навантаження здійснюється з урахуванням вікових особливостей учнів, їх освітніх потреб, профілю навчання та можливостей закладу освіти.

Тижневий обсяг навчального навантаження:

Базова середня освіта (5–9 класи):

5 клас — 28–30 годин на тиждень;

6 клас — 30–32 години на тиждень;

7 клас — 32–34 години на тиждень;

8 клас — 33–35 годин на тиждень;

9 клас — 33–36 годин на тиждень.

Профільна середня освіта (10–11 класи):

10 клас — 33–35 годин на тиждень;

11 клас — 33–35 годин на тиждень.

Річний обсяг навчального навантаження:

Річний обсяг визначається на основі 35 навчальних тижнів і становить орієнтовно:

5 клас — 980–1050 годин;

6 клас — 1050–1120 годин;

7 клас — 1120–1190 годин;

8 клас — 1155–1225 годин;

9 клас — 1155–1260 годин;

10 клас — 1155–1225 годин;

11 клас — 1155–1225 годин.

Особливості формування навчального навантаження:

Навчальне навантаження формується на основі освітніх галузей, визначених державними стандартами (мовно-літературна, математична, природнича, технологічна, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична, мистецька, фізична культура).

Інваріантна складова забезпечує досягнення обов'язкових результатів навчання, визначених державними стандартами.

Варіативна складова використовується для:

- поглиблення вивчення окремих предметів;
- впровадження профільного навчання у 10–11 класах;
- організації факультативів, спецкурсів, курсів за вибором;
- проведення індивідуальних та групових консультацій.

У 10–11 класах навчальне навантаження має профільне спрямування та передбачає:

- збільшення кількості годин на профільні предмети;
- можливість вивчення інтегрованих курсів;
- індивідуальну освітню траєкторію учнів.

Гранично допустиме навчальне навантаження не перевищує норм, визначених санітарним законодавством, та враховує необхідність збереження фізичного і психічного здоров'я учнів.

Заклад освіти забезпечує раціональний розподіл навчальних предметів упродовж тижня, чергування різних видів діяльності та дотримання режиму відпочинку.

До загального обсягу навчального навантаження не включається час на виконання домашніх завдань, участь у виховних заходах, гуртковій роботі та позакласній діяльності.

Облік навчального навантаження здійснюється в академічних годинах, тривалість яких визначається відповідно до вікових особливостей учнів та вимог законодавства.

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями, та кількість навчальних годин за освітніми галузями та роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів (додаток 23 Державного стандарту).

Розділ IV. Модельні навчальні програми та навчальні програми до освітньої програми

Освітній процес у ліцеї здійснюється на основі модельних навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України, а також навчальних програм, розроблених педагогічними працівниками закладу освіти відповідно до вимог державних стандартів.

Модельні навчальні програми є основою для організації освітнього процесу та визначають:

- очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- зміст навчального матеріалу;
- види навчальної діяльності;
- орієнтовний розподіл навчального часу.

Заклад освіти має право обирати модельні навчальні програми з переліку рекомендованих та адаптувати їх відповідно до:

- освітніх потреб учнів;
- профілю навчання;
- кадрового забезпечення;
- матеріально-технічної бази.

На основі обраних модельних програм у ліцеї розробляються та затверджуються навчальні програми з окремих предметів (інтегрованих курсів), які конкретизують:

- послідовність вивчення тем;
- кількість годин на кожен тему;
- форми організації освітнього процесу;
- методи та засоби навчання;
- критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.

Навчальні програми закладу освіти можуть передбачати:

- інтеграцію змісту різних освітніх галузей;
- впровадження міжпредметних зв'язків;
- використання сучасних освітніх технологій;
- реалізацію компетентнісного підходу до навчання.

У 5–9 класах навчальні програми спрямовані на формування ключових і предметних компетентностей відповідно до базового рівня середньої освіти.

У 10–11 класах навчальні програми мають профільне спрямування та забезпечують:

- поглиблене вивчення окремих предметів;
- підготовку учнів до подальшого навчання або професійної діяльності;
- формування індивідуальної освітньої траєкторії.

Розроблені навчальні програми розглядаються на засіданнях педагогічної ради закладу освіти та затверджуються керівником ліцею.

З метою забезпечення якості освіти здійснюється періодичний перегляд і оновлення навчальних програм з урахуванням змін у законодавстві, рекомендацій Міністерства освіти і науки України та освітніх потреб здобувачів освіти.

Усі навчальні програми є складовою освітньої програми ліцею та забезпечують досягнення визначених результатів навчання на відповідних рівнях освіти.

Модельні навчальні програми та навчальні програми

Педагогічні працівники закладу обрали модельні навчальні програми:

12 програм – для всього адаптаційного циклу (1-2 класи), 1 програма – для всього рівня - 1-5 класи, одна програма – 2-5 класи).

Перелік модельних навчальних програм (1-2 класи):

<i>Освітні галузі</i>	<i>Термін</i>	<i>Модельні навчальні програми</i>	<i>Клас</i>
-----------------------	---------------	------------------------------------	-------------

Мовно-літературна	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Заболотний О. В.)	5-6
	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Яценко Т.О.)	5-6
	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ніколенко О.).	5-9
	для всього рівня	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Зимомря І.М.)	5-9
Математична	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Істер О. С.)	5-6
Природнича	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи для закладів загальної середньої освіти (авт. Біда Д.)	5-6
	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Запотоцький С.П.)	6-9
		Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Запотоцький С.П.)	6-9
Соціальна і здоров'язбережувальна	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Гущина Н.П.).	5-6
	для всього циклу	Модельна навчальна програма курсу морального спрямування «Культура добросусідства. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Араджионі М.А.)	5-6
Громадянська та історична	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бурлака О.В.)	5-7
Інформатична	для всього циклу	Модельна навчальна програма. «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. автори Ривкінд Й.Я.)	5-6

Технологічна	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ходзицька І. Ю)	5-6
Мистецька	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л. М.)	5-6
Фізична культура	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Боженко Є.В.)	5-6

Навчальні програми вчителів розроблені на основі модельних навчальних програм та затверджені педагогічною радою закладу освіти від 30.08.2024 №1

Перелік навчальних програм:

<i>Освітні галузі</i>	<i>Навчальні програми закладу</i>	<i>Клас</i>	<i>ППП учителя</i>
Мовно-літературна	Навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	5-6	Лушня С.П., Чернуха Т.В., Лемешко О.А.
	Навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	5-6	Лемешко О.А., Чернуха Т.В.
	Навчальна програма «Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	5-6	Лук'яненко Ю.М.
	Навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	5-9	Бакун О.А., Сиволожська І.Ю.
Математична	Навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	5-6	Матюх Ю.П., Тимащук Ю.О.
Природнича	Навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	5-6	Гайдукова Н.В.
	Навчальна програма «Географія». 6-9 класи для закладів загальної середньої освіти	6-9	Скотар Л.М.
Соціальна і здоров'язбережувальна	Навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	5-6	Гайдукова Н.В., Кисільова Ю.С.
	Навчальна програма курсу морального спрямування «Вчимося жити разом. 5-6	5-6	Гайдукова Н.В.

	класи» для закладів загальної середньої освіти		
Громадянська та історична	Навчальна програма «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	5-6	Леоненко К.А.
Інформатична	Навчальна програма. «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти	5-6	Смальченко Н.Г.
Технологічна	Навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	5-6	Федірко В.М., Федорченко В.В.
Мистецька	Навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	5-6	Федірко В.М. Лук'яненко Ю.М. Петрушенко С.О.
Фізична культура	Навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	5-6	Новикова О.Ф.. Айрапетян А.К.

Перелік модельних навчальних програм (7-9 класи):

<i>Освітні галузі</i>	<i>Термін</i>	<i>Модельні навчальні програми</i>	<i>Клас</i>
Мовно-літературна	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Українська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Заболотний О. В.).	7-9
	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т.О.)	7-9
	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ніколенко О.).	5-9
	для всього рівня	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Зимомря І.М.).	5-9
Математична	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Істер О.С.)	7-9
	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Істер О.С.)	7-9

Природнича	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Біологія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Соболев В.О.)	7-9
	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Запотоцький С.П.)	6-9
	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Хімія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Григорович О.В.)	7-9
	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Фізика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Кременський Б.Г. та ін.)	7-9
Соціальна і здоров'язбере жувальна	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Гущина Н.П.)	7-9
Громадянська та історична	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Історія України. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бурлака О.В.)	7-9
	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Всесвітня історія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Щупак І.Я.)	7-9
Інформатична	для всього циклу	Модельна навчальна програма. «Інформатика. 7-9 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ривкінд Й.Я.)	7-9
Технологічна	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Технології. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ходзицька І. Ю)	7-9
Мистецька	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7-9 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л. М.)	7-9
Фізична культура	для всього циклу	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Баженков Є.В.)	7-9

Навчальні програми вчителів розроблені на основі модельних навчальних програм та затверджені педагогічною радою закладу освіти від 30.08.2024 №1

Перелік навчальних програм:

<i>Освітні галузі</i>	<i>Навчальні програми закладу</i>	<i>Клас</i>	<i>ППП учителя</i>
Мовно-літературна	Навчальна програма «Українська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	7-9	Лушня С.П., Чернуха Т.В.

	Навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	7-9	Лушня С.П., Чернуха Т.В.
	Навчальна програма «Зарубіжна література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	7-9	Лук'яненко Ю.М.
	Навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	5-9	Бакун О.А., Концева І.С.
Математична	Навчальна програма «Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	7-9	Матюх Ю.П.
	Навчальна програма «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	7-9	Матюх Ю.П.
Природнича	Навчальна програма «Біологія». 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	7-9	Петрушенко С.О.
	Навчальна програма «Географія». 6-9 класи для закладів загальної середньої освіти	6-9	Скотар Л.М.
	Навчальна програма «Хімія». 7-9 класи для закладів загальної середньої освіти	7-9	Кисільова Ю.С.
	Навчальна програма «Фізика». 7-9 класи для закладів загальної середньої освіти	7-9	Тютюнник Т.О.
Соціальна і здоров'язбережувальна	Навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	7-9	Гайдукова Н.В., Кисільова Ю.С.
Громадянська та історична	Навчальна програма «Історія України. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	7-9	Яроцька О.А.
	Навчальна програма «Всесвітня історія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	7-9	Яроцька О.А.
Інформатична	Навчальна програма. «Інформатика. 7-9 клас» для закладів загальної середньої освіти	7-9	Смальченко Н.Г.
Технологічна	Навчальна програма «Технології. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	7-9	Федірко В.М., Федорченко В.В.
Мистецька	Навчальна програма «Мистецтво. 7-9 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	7-9	Федірко В.М. Лук'яненко Ю.М.

			Петрушенко С.О.
Фізична культура	Навчальна програма «Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	7-9	Новикова О.Ф.. Айрапетян А.К.

Розділ V. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес у ліцеї організовується з урахуванням вимог законодавства України, освітньої програми закладу та вікових особливостей здобувачів освіти, і реалізується через різноманітні форми навчання, що забезпечують досягнення очікуваних результатів навчання.

Основною формою організації освітнього процесу є класно-урочна система, яка передбачає проведення навчальних занять за розкладом відповідно до навчального плану.

Урок — основна форма навчального заняття, що забезпечує засвоєння навчального матеріалу, формування компетентностей та розвиток пізнавальної діяльності учнів.

Застосовуються різні типи уроків:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Поряд із класно-урочною системою у ліцеї застосовуються такі форми організації освітнього процесу:

Практичні та лабораторні заняття — спрямовані на формування практичних умінь і навичок, проведення дослідів, експериментів та спостережень.

Семінари та дискусії — використовуються для розвитку критичного мислення, уміння аргументовано висловлювати власну думку та працювати в групі.

Індивідуальні заняття — організовуються з метою підтримки учнів, які потребують додаткової допомоги, або для розвитку обдарованих учнів.

Групові та парні форми роботи — забезпечують розвиток комунікативних навичок, співпраці та взаємодії.

Консультації — проводяться для надання допомоги у засвоєнні навчального матеріалу, підготовці до контрольних робіт, підсумкового оцінювання.

Факультативи та курси за вибором — спрямовані на розширення та поглиблення знань учнів, розвиток їхніх інтересів і здібностей.

Проектна діяльність — передбачає виконання індивідуальних або групових проектів, що інтегрують знання з різних освітніх галузей.

Також формами організації освітнього процесу є педагогічні технології, методи, які застосовують учителі закладу освіти:

- технології дистанційного і змішаного навчання;
- технологія критичного мислення;
- STEM-технології;
- ІКТ технології;
- Технологія особистісно-орієнтованого навчання;
- Технологія саморозвитку (М. Монтесорі);
- технології кооперативного навчання;
- технології ситуативного моделювання постановка і розв'язання проблемних питань;
- методи опрацювання дискусійних питань;
- медіаосвітні технології;
- кейс-технології;
- квест-технології;

Дистанційна форма навчання — реалізується з використанням цифрових платформ і технологій, забезпечує доступ до навчання незалежно від місця перебування учнів.

Змішана форма навчання — поєднує очне та дистанційне навчання з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Екскурсії, практики та навчальні поїздки — сприяють розширенню кругозору учнів, зв'язку теоретичних знань із практикою.

Освітній процес може організовуватися також за такими формами здобуття освіти:

- інституційна (очна (денна), дистанційна);
- індивідуальна (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж).

Тривалість уроків, перерв, режим навчального дня та навчального тижня визначаються відповідно до санітарного регламенту та з урахуванням вікових особливостей учнів.

Заклад освіти забезпечує гнучкість організації освітнього процесу, можливість поєднання різних форм навчання, а також створює умови для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії кожного учня.

Організація освітнього процесу спрямована на забезпечення безпечного, інклюзивного та мотивувального освітнього середовища.

РОЗДІЛ VI. Інструментарій оцінювання

Інструментарій оцінювання учнів 1-4 класів (НУШ)

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливого оцінювання результатів навчання.

В оцінюванні навчальних досягнень учнів важливо розрізняти поточне формувальне оцінювання (оцінювання для навчання) та підсумкове оцінювання (семестрове, річне). Поточне формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Підсумкове оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Окрім поточного формувального та підсумкового (семестрового, річного) оцінювання, педагогічні працівники закладу освіти можуть ухвалити рішення про здійснення проміжного оцінювання результатів навчання з окремих предметів / інтегрованих курсів. Періодичність і процедури здійснення проміжного оцінювання й види діяльності, результати яких підлягають проміжному оцінюванню, визначають педагогічні працівники закладу освіти залежно від дидактичної мети та з урахуванням відповідної навчальної програми.

Поточне формувальне оцінювання

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із

застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу протокол №1 від 30.08.2024 ухвалила рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента. А саме: семестрове оцінювання здійснювати з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня/учениці. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюватиметься за потреби на розсуд закладу.

Річне оцінювання здійснювати на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу створюється комісія та затверджуються графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

Коригування річної оцінки здійснюються шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п. п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам).

Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованому оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу.

Із метою забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти прийнято рішення на педагогічній раді колективу ліцею від 29.08.2025р. протокол №1, що у 5-х класах перший місяць здійснювати лише формульоване оцінювання, а потім крім поточного формульованого та підсумкового (семестрового, річного) оцінювання, відповідно до методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-8 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 01 квітня 2022 року №289 та результатів анкетування батьків здійснювати оцінювання результатів навчання з окремих предметів / інтегрованих курсів за 12 бальною системою відповідно до критеріїв оцінювання результатів навчання учнів 5-8 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти.

Інструментарій оцінювання учнів 9-11 класів

Оцінювання результатів навчання учнів 8-11 класів здійснюється за 12-бальною шкалою.

Основними видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне), державна підсумкова атестація.

Обов'язковому оцінюванню підлягають результати навчання учнів 8-11 класів з предметів інваріантного складника навчального плану як складової освітньої програми закладу освіти згідно критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів основної й старшої школи.

КРИТЕРІЇ оцінювання навчальних досягнень учнів основної й старшої школи

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та ін.).

- Рівні результатів навчання учнів визначаються за:
- сформованістю пізнавальної діяльності (мотивації пізнання, сприймання, осмислення, перетворення знання, практичної діяльності);
- сформованістю знань, умінь, ціннісних ставлень як складників ключових і предметних компетентностей;
- володінням розумовими операціями: вмінням аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- пізнавальною активністю;
- мірою самостійності та творчості у виконанні навчальних завдань;
- сформованістю вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, висувати і формулювати гіпотези.

Виставлення оцінок до класного електронного журналу

Поточна оцінка виставляється до класного журналу в колонку з надписом, що засвідчує дату проведення заняття, коли здійснювалося оцінювання учня (учениці).

Тематична оцінка виставляється до класного журналу в колонку з надписом «Тематична» без дати. При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не передбачається.

Якщо учень (учениця) був(ла) відсутній(я) на уроках протягом вивчення теми, не виконав(ла) вимоги навчальної програми, у колонку з надписом «Тематична» виставляється н/а (не атестований(а)). Тематична оцінка не підлягає коригуванню.

Семестрова оцінка виставляється без дати до класного журналу в колонку з надписом «І семестр», «ІІ семестр». Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. Якщо учень (учениця) був(ла) відсутній(я) на уроках протягом семестру, у відповідну клітинку замість оцінки за І семестр чи ІІ семестр виставляється н/а (не атестований(а)). Семестрова оцінка може підлягати коригуванню. Скоригована семестрова оцінка виставляється без дати у колонку з надписом «Скоригована» поруч із колонкою «І семестр» або «ІІ семестр». Колонки для виставлення скоригованих оцінок відводяться навіть за відсутності учнів, які виявили бажання їх коригувати. У триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів, які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або з певних причин не були атестовані, звертаються до керівника закладу із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій мотивують причину та необхідність його проведення. Коригування семестрового оцінювання проводиться не пізніше п'яти днів після подання заяви. У разі хвороби учня (учениці) чи інших поважних причин термін може бути подовжено.

Підвищення семестрової оцінки учням у 9-х класів не дає їм права на отримання свідоцтва з відзнакою.

Річна оцінка виставляється до журналу в колонку з надписом «Річна» без зазначення дати не раніше, ніж через три дні після виставлення оцінки за ІІ семестр. Річне оцінювання

здійснюється на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. У випадку неатестації учня (учениці) за підсумками двох семестрів у колонку «Річна» робиться запис н/а (не атестований(а)). Річна оцінка може підлягати коригуванню. У триденний термін після виставлення річної оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів, які виявили бажання підвищити результати річного оцінювання або з певних причин не були атестовані, звертаються до керівника закладу із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій мотивують причину та необхідність його проведення.

Виставлення оцінки з державної підсумкової атестації здійснюється у колону з надписом «ДПА» без зазначення дати. Учням, які не пройшли державну підсумкову атестацію, у колонку з надписом «ДПА» робиться запис н/а (не атестований(а)). Випускникам, які звільнені від проходження державної підсумкової атестації, робиться запис «зв.» (звільнений(а)). Учням, яким оцінка з державної підсумкової атестації переглядалася апеляційною комісією, за її результатами виставляється оцінка у колонку з надписом «Апеляційна» без дати.

Особливості оцінювання та ведення журналу з математики в 6-7 (10-11) класах

У кінці кожної теми з алгебри і початків аналізу та з геометрії вчитель проводить тематичне оцінювання. При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичного окремо з алгебри і початків аналізу і окремо з геометрії. Семестрова оцінка з математики виводиться як середнє арифметичне семестрових оцінок з двох математичних курсів (алгебри і початків аналізу та геометрії) та здійснюється округлення до цілого числа. **Семестрова оцінка** з математики виставляється без дати до класного журналу на сторінку з алгебри і початків аналізу в стовпчик з надписом «I семестр. Математика», «II семестр. Математика» та на сторінку зведеного обліку. Семестрова оцінка може підлягати коригуванню та виставляється на сторінку з алгебри і початків аналізу. Річна оцінка з математики виставляється на сторінку з алгебри і початків аналізу в стовпчик з надписом «Річна. Математика». На сторінку зведеного обліку навчальних досягнень учнів річна оцінка з математики виставляється у стовпчик «Математика».

РОЗДІЛ VII. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Розділ: Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Очікувані результати навчання здобувачів освіти визначаються відповідно до Державного стандарту базової та профільної середньої освіти та відображають рівень сформованості ключових і предметних компетентностей учнів після завершення відповідного етапу навчання.

Результати навчання спрямовані на всебічний розвиток особистості, формування здатності до самореалізації, активної громадянської позиції, критичного мислення та готовності до навчання впродовж життя.

Ключові компетентності здобувачів освіти:

Здобувач освіти після завершення навчання у ліцеї повинен продемонструвати сформованість таких компетентностей:

- **Вільне володіння державною мовою** — здатність грамотно висловлювати думки усно і письмово, розуміти тексти різних типів і стилів, використовувати мову як засіб спілкування та пізнання.
- **Здатність спілкуватися іноземними мовами** — уміння використовувати іноземну мову в типових життєвих ситуаціях, розуміти усне та письмове мовлення.
- **Математична компетентність** — уміння застосовувати математичні знання для розв'язання практичних завдань, логічно мислити, аналізувати інформацію.
- **Компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій** — здатність пояснювати природні явища, застосовувати науковий підхід, проводити спостереження та експерименти.

- **Інформаційно-цифрова компетентність** — уміння користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями, критично оцінювати інформацію, дотримуватися правил безпечної поведінки в цифровому середовищі.
- **Уміння вчитися впродовж життя** — здатність самостійно організовувати навчальну діяльність, ставити цілі та досягати їх.
- **Ініціативність і підприємливість** — уміння генерувати ідеї, приймати рішення, реалізовувати проекти.
- **Соціальна та громадянська компетентності** — здатність до співпраці, відповідальність, повага до прав людини, дотримання демократичних цінностей.
- **Обізнаність і самовираження у сфері культури** — розуміння культурної спадщини, здатність до творчого самовираження.
- **Екологічна грамотність і здорове життя** — усвідомлення важливості збереження довкілля, ведення здорового способу життя.

Очікувані результати для базової середньої освіти (5–9 класи):

Учні повинні:

- володіти базовими знаннями з усіх освітніх галузей;
- уміти застосовувати знання у стандартних та частково змінених ситуаціях;
- розвивати критичне мислення, аналіз та узагальнення інформації;
- формувати навички самостійної навчальної діяльності;
- виявляти інтерес до пізнання та дослідницької діяльності;
- демонструвати відповідальну поведінку та навички співпраці.

Очікувані результати для профільної середньої освіти (10–11 класи):

Учні повинні:

- володіти системними знаннями відповідно до обраного профілю;
- застосовувати знання у складних і нестандартних ситуаціях;
- здійснювати дослідницьку та проектну діяльність;
- аргументовано відстоювати власну позицію;
- планувати власну освітню та професійну траєкторію;
- демонструвати готовність до подальшого навчання або професійної діяльності.

Наскрізні вміння:

Освітній процес забезпечує формування таких наскрізних умінь:

- читання з розумінням;
- висловлення власної думки;
- критичне та системне мислення;
- творчість та ініціативність;
- уміння працювати в команді;
- управління емоціями;
- прийняття рішень;
- розв'язання проблем.

Результати виховного складника:

Здобувач освіти:

- усвідомлює себе громадянином України;
- дотримується морально-етичних норм;
- поважає культурне різноманіття;

- здатний до відповідальної поведінки у суспільстві;
- демонструє толерантність і взаємоповагу.

Очікувані результати навчання є орієнтиром для планування освітнього процесу, добору змісту навчання, методів і форм роботи, а також для здійснення оцінювання навчальних досягнень учнів.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні зробити внесок у формування ключових компетентностей учнів:

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання</p>

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
		санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>